Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi

(DÜSBED) ISSN : 1308-6219

Nisan 2015
YIL-7 S.13

GRAMMAIRE TURQUE À L'USAGE DES FRANÇAIS ET ANGLAIS KİTABINDA HEDEF DİLLERE AKTARILAN DEYİM VE KALIPLARIN ÇEVİRİDE EŞDEĞERLİK (ÉQUIVALENCE) YÖNTEMİNE GÖRE TAHLİLİ

Osman COŞKUN*

Öz

Bu çalışma, Jean Paul Vinay ve Jean Darbelnet'nin eşdeğerlik teorisinden hareketle Schroeder'in eserindeki çalışmalara bağlı kalarak, üç dilde yaptığı deyim ve kalıp ifadeleri çevirirken izlediği yöntemleri saptamayı amaçlayan karşılaştırmalı sözcükbilim ve çeviri çalışmasıdır. 1835 yılında yazılan eserin tam adı şöyledir: "*Grammaire Turque à l'Usage Des Français et Anglais Contenant En Outre Une Collection d'Idiotisme, de Discours Familiers et Un Vocabulaire en Français, Turc, et Anglais".*Türkçenin yabancı dil olarak öğretimialanında yazılmış bu eser Fransızlara ve İngilizlere Türkçe öğretmek için hazırlanmıştır. Yayınlandığı döneme göre üç dilde yazılmış olması nedeniyle de ender sayılabilecek eserlerdendir. Yabancılara Türkçe öğretimi alanında çalışanların da içerik açısından ayrıca incelemesi gereken bir eserdir. Yeri geldikçe kısa açıklamalarla, o yıllarda kullanılan bazı deyimlerin ve ifade kalıplarının günümüzde nasıl ifade edildiğine değinilmiştir. Bu eserde Türkçenin dil, ses yapıları, cümle kuruluşları, günlük konuşma yapıları, deyimler ve son bölümünde de sözlük niteliğinde kelimeler verilmiştir. O yıllarda Türkçe yazı dilinde kullanılan Arap harfleri ile hiçbir yapının eserde verilmemiş olması dikkat çekicidir. Kelimelerin günümüzde kullandığımız Latince karakterlerle ifadesinin yalın ve anlaşılabilir olması bir diğer dikkat çekici özelliktir. Bu özelliklerinden hareketle yazarın Türkçe deyim ve ifadeleri Fransızca ve İngilizceye çevirirken, kaynak ve hedef diller bağlamında anlam ilişkilerini saptayarak, eşdeğerlik açısından irdelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Çeviribilim, eşdeğerlik, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, sözcükbilim, aktarım.

AN ANALYSIS OF THE IDIOMS AND STRUCTURES TRANSFERED TO THE TARGET LANGUAGE BASED ON EQUIVALENCE METHOD IN TRANSLATION IN *GRAMMAIRE TURQUE À L'USAGE DES FRANÇAIS ET ANGLAIS*

Abstract

This study aims to identify the patterns in the translation of idioms and formulaic utterances among three languages based on Jean Paul Vinay and Jean Darbelnet's equivalence theory as dependent upon the studies in Schroeder's work in terms of comparative lexicology and translation. The name of the work which was typed in 1835 is *"Grammaire Turque À l'Usage Des Français et Anglais Contenant En Outre Une Collection d'Idiotisme, de Discours Familiers et Un Vocabulaire en Français,Turc, et Anglais"*. This piece of work which falls into the scope of Teaching Turkish as a Foreign Language (TTFL) was prepared to teach Turkish language to French and English learners. It was considered an exceptional piece of work back in the day it was published because it was written in three languages. It is also a work which is highly essential to be reviewed by the scholars who study TTFL. It refers to the current use of some idioms and formulaic utterances in terms of the way they are expressed with short explanations. The work contains the structure, phonology, syntax, vernacular use,

* Yrd. Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Fransızca Mütercim Tercümanlık Bölümü, ocoskun77@gmail.com

idioms and finally a glossary of Turkish language. It is an intriguing feature of the work that the structures which are orthographically expressed with Arabic letter in Turkish writing are not approached.

Another interesting feature is that the words which are given in Latin forms are neat and - intelligible. Based upon these features, the equivalence was evaluated in terms of the investigation of the author of the semantic relationship between source and target languages which was used on the translation of Turkish idioms and formulaic utterances into French and English.

Key words: Translation, equivalence, TTFL, lexicology, transfer.

1. Giriş

Tarih boyunca toplumlar ve kültürlerin birbirleriyle etkileşimi süregelmiştir. Bu etkileşimde çeviribilim önemli bir anahtar olarak görülebilir. Eski Mısır medeniyetinde M.Ö. 3000'li yıllardan başlayan tarihi süreçten günümüze çeviribilim önemli gelişmeler kat etmiştir. Batıda Yunan ve Roma medeniyetlerinde dinî metinlerin İbraniceden Yunancaya Roma Döneminde Latinceye çeviri çalışmaları bilinmektedir. Doğuda Hitit ve Mısır medeniyetinden Mezopotamya'da yapılmış iki ve üç dilde çivi yazısı ile hazırlanmış tabletler bulunmaktadır. Osmanlı Devleti'nde Venedik ve Avusturyalıların çeviri çalışmaları için tercüman yetiştirme çabalarının yanında Fransızlar 1669'da İstanbul'da Dil Oğlanları Okulu'nu açarak bu çalışmaları sistemli olarak yürütmüşlerdir.

Osmanlı Devleti ile hem ticari hem siyasi olarak ilişkileri olan Batılı ülkelerce bu çalışmalar yoğun olarak yapılmıştır. Çalışmamıza konu olan eser 1835 yılında Almanya'da Akademisyen Guillaume Schroeder tarafından hazırlanmıştır. Eserin tam adı: "*Grammaire Turque À l'Usage Des Français et Anglais Contenant En Outre Une Collection d'Idiotisme, de Discours Familiers et Un Vocabulaire en Français,Turc, et Anglais".* Bu kitap, Leipsic'te Otron Wigand adlı bir kitapçı ve yayımcı tarafından basılmıştır. Eser Türkçenin yabancılara öğretimi amacıyla Fransızca ve İngilizce olarak açıklamalı dizinler hâlinde hazırlanmıştır. Bu eserde Türkçenin dil, ses yapıları, cümle kuruluşları, günlük konuşma yapıları, deyimler ve son bölümünde de sözlük niteliğinde kelimeler verilmiştir. Burada en dikkat çekici husus, o zamanlar Türkçe yazı dilinde kullanılan Arapça karakterler hiç kullanılmamış olması; kelimelerin günümüzde kullandığımız Latince karakterlerle ifade edilmesi ve ifadelerin bu karakterlerle çok yalın bir şekilde anlaşılabilmesidir.

Eserde yöntem olarak ana hatlarıyla önce Türkçe bir kelime veya deyim veya cümle Latince karakterlerle veriliyor. Ardından Fransızca karşılığı ve sonra İngilizce karşılığı veriliyor. Bu çeviri çalışmalarından, kitabın tamamıyla konuşma dilinin pratik olarak öğrenilmesine yönelik hazırlandığı anlaşılmaktadır. Zira metinde hiç Arapça karakter kullanılmadığına yukarıda da değinmiştik.

2. Çalışma

Bu çalışmada Schroeder'in Türkçeden Fransızca ve İngilizceye yaptığı deyim ve kalıp söz öbeklerini çevirirken izlediği çeviri yöntemleri üzerinde durulacak, kaynak - hedef metin arasındaki anlam ilişkisi eşdeğerlik yöntemi bakımından açıklanmaya çalışılacaktır.

3. Yöntem

Bu çalışma dil yapılarının bir dilden başka dillere aktarımında eşdeğerlik sağlanması üzerine kurulu bir sözcükbilim ve çeviri araştırmasıdır. Kaynak taraması temelli bir süreç takip edilmiştir. Değerlendirme sırasında Vinay ve Darbelnet'nin eşdeğerlik yönteminden hareketle Türkçenin tarihî süreç içerisinde Fransızca ve İngilizceye aktarılırken o tarihlerdeki dil yapılarının günlük kullanımlarının irdelenmesi de konuya dâhil edilmiştir. Varsa, cümlenin günümüz Türkçesine uyarlanmış şekline vurgu yapılmıştır. Metne tarafımızdan yapılan ilaveler « [] » işareti ile belirtilmiştir. Bu çalışmada Schroeder'in eserine sadık kalınarak, Fransızca ve Ingilizce çevirileri eşdeğerlik bağlamından farklı olarak Vinay ve Darbelnet'nin diğer çeviribilimsel sınıflandırmalarına göndermeler yapılacaktır.

4. Bulgular

Bir toplumda çeşitli kültürel öğeler farklı dil yapıları, sesler, kelimeler, işaretler, yazılar gibi çok değişik yollarla ifade edilebilir. Bu kültürel öğelerin farklı bir dile aktarımı, gerektiği durumlarda çevirmen kendi tanımını, betimlemesini ve yordamasını çeşitli çeviri teknikleriyle hedef topluma veya hedef kitleye aktarmaya çalışır. Ateşman (s,31), çeviriyi bir kültür aktarımı olarak gören Hans J. Vermeer ve dil ile kültür arasındaki klasik ilişkisinden bahseden Humboldt'un görüşlerinden hareketle kişisel çeviri algısını dört başlık altında toplar;

1. Çeviri bir kültürel aktarımdır.

2. Çeviri bir eylemdir.

3. Çeviride en önemli şey erek metnin işlevidir.

4. Metinler diğer metinlerle ilişkileri içinde anlam kazanır.

Çeviride kültürel-toplumsal etkenlere gelince; her toplumun kendine özgü bir yaşayış, bir düşünce tarzı, bir uygarlığı vardır. Her dil belli bir uygarlık çevresinde, belli bir toplumsal ortamda işlevini yerine getirir, bireylere kendine özgü bir düşünce ve duygu kalıbı sunar. Onun için, diller yalnız içyapıları bakımından değil, dış ortamları açısından da birbirlerinden ayrılırlar. O hâlde, Fransızca ve Türkçe gibi birbirinden çok farklı iki dil arasında yapılan çeviride yukarıda belirttiğimiz nedenlerden dolayı bilgi yitimi olması kaçınılmazdır. Örneğin, Türk kültüründe var olan "Allah razı olsun" "Allah gani gani rahmet eylesin", "kıyamet mi kopar" gibi deyişler veya masallardaki "evvel zaman içinde, kalbur saman içinde", "onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine" gibi anlatımlar çeviride sorun yaratacaktır. Bu duruma, iletişimsel eşdeğerlik açısından baktığımızda, bir dile ya da kültüre özgü apayrı konularla içeriklerinin, amaç dilde seslenilen okurun, en kolay anlayabileceği bir biçimde aktarılması gerekir (Yalçın, 2003, s. 49).

Timur Ağıldere (2011, s.V), Fransızca ve Türkçede, sıklıkla karşılaşılmasa da aynı anlamı veren deyimlerin bulunduğundan bahseder. Bunu, Yunancadan Fransızca ve Türkçeye geçen bir örnekle açıklar : "la montagne accouche d'une souris", "dağ fare doğurdu".

Çevirmen bazen kaynak dile sadakat ve hedef dile uyarlama konusunda ikilem içinde kalabilir. Her iki düşüncenin de fazlası çeviri hatalarına yol açabilir.

Bălăcescu ve Stefanink,(2006) « Traduction et différences culturelles » başlıklı makalelerinde orijinal metne sadakat anlayışının daha sonraları dinî metinlerin çevirilerinin yasaklanmasına kadar gidecek derecede dar bir bakış açısıyla, dinî metinlerin edebî çevirilerinin doğmasına neden olduğunu belirtiyorlar. Yine aynı anlayışla bağdaştırarak Kur'an-ı Kerim'in latinceye cevrilmesi için beş yüzyıl beklenildiğini ve « Allah » isminin « Dieu » kelimesi ile çevrilmesi meselesinin günümüzde hala tartışmalara konu edilmekte olduğunu belirtiyorlar.

Vinay ve Darbelnet (1958, 46-55)'e göre yedi tür temel çeviri yöntemi vardır. Bu yedi yöntemi kendi içinde doğrudan (la traduction directe ou littérale) ve dolaylı (la traduction oblique) olarak iki gruba ayırmıştır.

A. Doğrudan Yöntemler

1. Ödünçleme (l'emprunt)

2. Tıpkı /Kopya Çeviri (le calque)

3.Yapısal çeviri (la traduction littérale)

B. Dolaylı Yöntemler

4. Tersyüzleme (la transposition)

5. Değişinim (la modulation)

6. Eşdeğerlik (l'équivalence)

7. Uyarlama (l'adaptation)

Doğrudan yöntemlerde çevirmen asıl metne sadık olarak çeviri sürecini yönetir ve kaynak dildeki öğeleri direk olarak erek dile aktarır. Dolaylı yöntemlerde dil öğelerinin hedef dile doğrudan aktarılmasının yapısal, anlamsal, kültürel vb. açılardan uygun olmadığı durumlarda, metinsel olarak değil, anlam bütünlüğünü sağlaycı aktarma ön plandadır. Bu yöntemleri birer örnekle ifade etmek yerinde olacaktır.

1. Ödünçleme (l'emprunt): Bu yöntem en basit yöntem olarak değerlendirilebilir: Kaynak dildeki sözcük hedef dilde aynen korunur.

-Je cherche un **atlas** du monde.

-Bir dünya **atlas**ı arıyorum.

2. Tıpkı /Kopya Çeviri (le calque): Bu yöntemde kelime veya ifade kaynak dilden hedef dile orijinalinden kopya şeklinde çevrilir.

-Le drapeau de la France

-Fransa bayrağı

3. Yapısal çeviri (la traduction littérale): Bu yöntemde kaynak dildeki kelimelerin yapısal sırası bozulmaz

-Le livre est sur la table.

-Kitap masanın üzerindedir.

4. Tersyüzleme (la transposition): Bu yöntemde kaynak dilden hedef dile aktarım yapılırken kelime ve ifadelerin dilbilgisel işlevleri değiştirilir. Aktarım sırasında değişimler genelde şu dilbilgisel yapılarda gözlemlenir.

Kaynak dilde isim	⟶	*Hedef dilde fiil*
-**Priorité** à droite		- Sağa dönüşte **yol ver**
Kaynak dilde sıfat	⟶	*Hedef dilde fiil*
-Başbelası bisiklet		- Ce vélo de malheur
Kaynak dilde fiil	⟶	*Hedef dilde isim*
-À vendre		-Satılık
Kaynak dilde fiil	⟶	*Hedef dilde zarf*
-Je **n'ai fait que** sortir pour acheter un chocolat		- **Sadece** bir çikolata almaya çıktım.
Kaynak dilde bağlaç cümlesi	⟶	*Hedef dilde sıfat*
Nous avons un temps **qui n'est pas normal pour lasaison**.		- Bizim için bu mevsimde **beklenmedikbir hava.**

5. Değişinim (la modulation): Bu yöntemle çeviri yapılırken metne farklı bir açıdan bakılarak aktarım güçlükleri giderilir.

-Ce n'est pas difficile à faire

-Yapması kolay

6. Eşdeğerlik (l'équivalence),

-Les Casques bleus

-Bordo bereliler

-Qui se ressemble s'assemble.

-Tencere yuvarlanmış, kapağını bulmuş.

7. Uyarlama (l'adaptation).

-Ajouter simplement **2 cuillères à café** de lait.

-Sadece **2 tatlı/çay kaşığı** süt ilave edin.

***Grammaire Turque À l'Usage des Français et Anglais* kitabından örneklerle eşdeğerlik**

Az kaldı öle: Güncel kullanımına "Az kaldı ölüyordu." diyebileceğimiz bu cümlenin Fransızca eşdeğeri " Il a manqué" yapısı ile İngilizce eşdeğeri "he had like" yapısı ile verilmiştir. Burada açıkça görülüyor ki bu ifade iki farklı dile geçerken ikisinde de eşdeğerlik yöntemi kullanılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Az kaldi ölé.	Il a manqué de mourir.	He had like to die.

İşte ben gidiyorum, siz hoşçakalın: Günümüzde de aynen kullandığımız bu yapının Fransızca eşdeğeri " s'en aller" gitmek anlamında ve "se porter bien" hoşça kalmak anlamlarında kullanılarak verilmiştir. İngilizcesi ise daha deyimsel bir yapı kullanılarak "I go, farevelt" şeklinde eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Iste ben gidejorum sziz khozsia kalín.	Je m'en vais, portez-vous bien.	I go, farevelt.

Bu suret sana az benzer: Güncel kullanımına "Bu resim sana pek benzemiyor." diyebileceğimiz cümlenin Fransızcaya yapısal çevirisinin yapıldığını görüyoruz. İngilizce çevirisinde ise değişinim yöntemine başvurulduğunu görüyoruz."… sana az benzer" yapısı "… does not…" ve "very much" kelimeleriyle karşılanmaya çalışılmıştır. Yani kaynak dilde olumlu (affirmative) olan bir yapı hedef dile olumsuz (negative) yapıda aktarılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Bu szüree szaná az benzer.	Ce portrait te ressemble peu.	That portrait does not ressemble you very much.

Allah bereket versin: Günümüz Tükçesinde de dua manası ile aynen kullanılan ve dinî bir ifade olan "Allah bereket versin" her iki dile farklı eşdeğerler ile kendi kültürel algılarına göre aktarılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Alláh bereket verszin.	Que Dieu vous le rende.	May God restore it to you.

Bedeli yoktur: Günümüz Türkçesinde anlam değişimine uğramış bu cümleyi aynen kullanırsak "Bedavadır", "Bir ücret karşılığında verilmemektedir" manasına gelmektedir. Bu yapının güncel kullanımı ise "Eşi benzeri yoktur." şeklinde söylenebilir. Fransızcaya çevirisinde tıpkı/kopya çeviri yöntemi kullanılmış olup İngilizce çevirisinde cümle sonuna "dünyada" manasında "in the world" ifadesi koyularak açıklamacı bir üslupla eklemleme yapılmış ve eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Bedelü joktur.	Il n'a pas son pareil.	There is not his fellow in the world.

Ona gönlünü verme: Bu cümlede "gönül vermek" ifadesinin Fransızca eşdeğeri "s'amouracher de qqn." ile verilmiştir. İngilizce çevirisinde cümlenin başına "dikkat et" manasında "take cae" ifadesi koyularak açıklamacı bir üslupla eklemleme yapılmış ve eşdeğerlik sağlanmıştır. (Equivalence)

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Oná gör[n]ülü verme.	Ne vous amourachez-vous pas d'elle.	Take care, that you dont fall in love with her.

Bugün değil, yarın gitmeye niyetim var: Bu cümlenin iki dile çevirisinde de yapısal çeviri yönteminin uygulandığını görmekteyiz. İfadedeki yapılar bozulmadan, eklemleme ve çıkarım yapılmadan hedef dile çeviri yapılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Bú gün dejil, járin gitmeje nijetim var.	J'ai envie de partir demain et non pas aujourd'hui.	I have a mind to set out tomorrow and not to-day.

Şu hastalık dört tarafa yayılıyor: Bu cümlenin aktarımı yapılırken "dört tarafa" ifadesi Fransızcada "partout" kelimesi, İngilizcede ise "all over" kelimesi ile karşılanmış eşdeğeri bulunmuştur.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Sú khasztaík dört tarafta jajilor.	Cette maladie se répand partout.	This disease spreads all over.

Her şeyi tersine anlarsın: Bu cümleyi Fransızcaya çevirirken yapısal çeviri yöntemi, İngilizceye çevirirken ise "tersine" kelimesi karşılayabilecek "wrong sense" ifadesi kullanılarak eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Her séj tersziné	Vous interprétez tout à	You interpret all in a

anlarszin.	rebours.	wrong sense.

Beni deli yerine sayarsın: Güncel kullanımını "Beni deli yerine koyarsın." şeklinde ifade edebiliriz. Bu cümledeki "sayarsın" ifadesi Fransızca aktarımında "traiter qqn en", İngilizce aktarımında "to treate sb like.." ifadeleri kullanılmış ve eşdeğerleri bulunmuştur.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Beni deli jerine szajárszin.	Vous m'avez traité en fou.	You have treated me like a fool.

*Sen beni ne sanırsın?:*Bu cümlenin Fransızcaya ve İngilizceye aktarımında eşdeğerleri "prendre qqn en qqch" ve "to think sb to .." yapılarıyla verilmek istenmiştir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Szen beni ne szanirszin?	Pour qui me prenez-vous?	What do you think me to be?

Fikrime düştüğü şeyler: Bu cümlenin güncel kullanımını "hatırımageldiğinde / geldikçe" şeklinde söylenebilir. "Fikre düşmek" deyiminin Fransızca aktarımında "se souvenir de", İngilizce aktarımında "to remember of" ifadeleri kullanlılmış ve eşdeğerleri verilmiştir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Fikrime düstüğü séjler.	Autant que je m'en souviens.	As much as I remember of it.

Fikrimden düştüğü şeyler: Bu cümlenin güncel kullanımını "unuttuklarım" şeklinde söylenebilir. "Fikirden düşmek" deyiminin Fransızca aktarımında "oublier qqch", İngilizce aktarımında "to forget" ifadeleri kullanılmış ve eşdeğerleri verilmiştir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Fikrimden düstüğü sejler.	Ce sont des choses que j'ai oubliées.	That are thinks, wich I forgot already.

Umut ile yaşar: Bu cümlenin Fransızca ve İngilizcesinde "vivre dans l'esperence" ve "to live stil in good hope" yapıları kullanılarak eşdeğeri verilmek istenmiştir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Umudile jasár.	Il vit dans l'espérance.	He lives stil in good hope.

Dostlar arasında teklif yoktur: Bu cümledeki "teklif" kelimesinin eşdeğeri olarak Fransızca ve İngilizceye aktarılırken "cérémonies" ve "ceremonies" kelimeleri seçilmiştir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Dosztlár araszinda teklif joktur.	Entre les amis point de cérémonie.	Between friends no ceremonies.

Hava açıldığı gibi yola çıktım: Bu cümledeki "yola çıkmak" fiilinin eşdeğeri olarak Fransızcada "se metre en route", İngilizcede ise "to set out" kelimeleri seçilmiştir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Hava atsildiji gibi jolá tsiktim.	A – peine le temps fut-il éclairci que je me mis en route.	The weather was scarcely settled, when I set out.

El verirsin eyle: Bu cümlenin güncel kullanımını "yapabilirsen yap" ya da "mümkünse yap" şeklinde söylenebilir. "el verirsin" yapısının Fransızca aktarımında "s'il est possible", İngilizce aktarımında "if it is possible" ifadeleri kullanlılmış ve eşdeğerleri verilmiştir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
El verirszin ejle.	Faites le s'il est possible.	Do so, if it is possible.

Senden bana ne fayda dokunmuştur?: Bu soru cümlesindeki "dokunmak" fiilinin eşdeğeri olarak Fransızcada "donner qqch.", İngilizcede ise "to give sth" fiilleri seçilmiştir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Szenden baná ne fajda dokunmustur?	Quel avantage me donnerez-vous?	What advantage will you give me?

Bu sana ayıp şeydir: Bu cümlenin güncel kullanımını "Senin için ayıp olur." ya da "Sana ayıp olur." şeklinde söylenebilir. Cümlenin Fransızca ve İngilizce çevirisinde değişinim yöntemine başvurulduğunu görüyoruz."… Sana ayıp eder." yapısı "… ne te fais pas honneur" ve "no honour for you" kelimeleriyle karşılanmaya çalışılmıştır. Kaynak dilde olumlu (affirmative) olan bir yapı hedef dile olumsuz(negative) yapıda aktarılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Bú saná ajib séjder.	Cela ne te fais pas honneur.	That is no honour for you.

Bu günlük bizimsin: Bu cümledeki "bu günlük" ifadesi Fransızcada "Aujourd'hui", İngilizcede "today" kelimesiyle eşdeğer görülmüştür. "bizimsin" ifadesi ise Fransızcaya "vous resterez avec nous", İngilizceye "yu must stay with us" şeklinde tersyüzleme yöntemi ile aktarılmıştır. Fransızcasında zaman ve İngilizcesinde kip değişikliği gözlemlemek mümkündür.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Bú günlük bizim szin.	Aujourd'hui vous resterez avec nous.	Today you must stay with us.

Ben onunla konuşmam: Bu cümle çevirmenin bakış açısıyla asıl anlamı ile değil mecaz anlamı ile iki dile aktarım yapılmıştır. "biriyle konuşmamak" ifadesi Fransızcaya "ne pas avoir à faire avec qqn.", İngilizceye "to have nothing to do with sbd." yapılarıyla eşdeğerlik ilişkisi kurulmuştur.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Ben onunile konusmám.	Je n'ai rien à faire avec lui.	I have nothing to do with him.

Zamanımı bilirim: Bu cümlede yine yukarıdaki örnekte belirtildiği üzere çevirmenin bakış açısıyla asıl anlamı ile değil mecaz anlamı ile iki dile aktarım yapılmıştır. "Zamanını bilmek" ifadesi Fransızcaya "Je profiterai de l'occasion", İngilizceye "I'll take advantage of this opportunity" yapılarıyla "fırsatları

değerlendiririm / değerlendireceğim" ya da "fırsatlardan istifade edeceğim" manasında eşdeğerlik ilişkisi kurulmuştur.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Zamanimi bilirim.	Je profiterai de l'occasion.	I'll take advantage of this opportunity.

Saframı bulandırdı: Günümüz Türkçesinde anlam değişimine ve daralmasına uğramış bu deyim şimdi sadece ilk anlamıyla kullanılabilmektedir. 19. yy. başlarında "birinin safrasını bulandırmak" deyimi "birini kızdırmak / öfkelendirmek / çok sinirlendirmek" manalarına geliyor idi. Çevirmen bu anlamda Fransızca karşılık olarak "metre en cole de qqn.", İngilizce karşılık olarak "to provoque sbd." ifadesi ile eşdeğerlik yöntemini uygulamıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Szaframi bulandirdi.	Il m'a mis en colère.	He has provoked me.

Devlet kondu başına: Günümüz Türkçesinde bu anlamda da kullanılabileceği gibi, deyime bir kelime daha ilave edilerek sıklıkla "başına devlet kuşu kondu" şeklinde kullanılmaktadır. Fransızca karşılık olarak "La fortune lui a souris", İngilizce karşılık olarak "He has been succesful" ifadesi ile iki farklı kültüre eşdeğerlik yöntemi ile aktarım yapılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Dövlet kondú basiná.	La fortune lui a souris.	He has been succesful.

Bu şey bana bakar: Günümüz Türkçesinde anlam değişimine uğramış bu deyim ilk anlamıyla kullanılabilmektedir. 19. yy. başlarında "*Bu şey bana bakar"* deyimi " bu beni ilgilendiriyor" manasına geliyor idi. Fransızca çevirisinde "Cela me regarde" ile yapısal çeviri tekniği uygulanmış, İngilizce karşılığı "That matter concerns me" eşdeğerlik yöntemini ile verilmiştir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Bú séj baná bakár.	Cela me regarde.	That matter concerns me.

Sana razıyım: Günümüz Türkçesinde anlam değişimine uğramış bu ifade ilk anlamıyla kullanılabilmektedir. 19. yy. başlarında "Sana razıyım*"* ifadesi "Seninle aynı fikirdeyim." manasına geliyor idi. Fransızca karşılığı "Je suis de ton avis", İngilizce karşılığı "I am of your opinion" şeklinde eşdeğerlik yöntemine göre verilmiştir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Szaná raziim.	Je suis de ton avis.	I am of your opinion.

Horatasız söylerim: Günümüz Türkçesinde bu deyim kullanılmamaktadır. Bazı yörelerimizde; horata etmek, horata geçmek deyimi "Şaka yapmak, şakacıktan söylemek, dalga geçmek'' anlamında kullanılsa da bu ifadelerin de kullanım alanı daralmıştır. Çevirmen "şakasız" anlamındaki "horatasız" kelimesini Fransızcaya "serieusement", İngilizceye "earnestly" yani "ciddiyetle / ciddi bir şekilde" ifadelerini kullanarak bu dillerde eşdeğerlik sağlamıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Khorataszіz szöjlerim.	Je parle serieusement.	I speak earnestly.

Dost gibi sana öğüt veririm: Günümüzde de aynen kullandığımız bu yapının Fransızcasında "öğüt vermek" fiili "donner des conseils à qqn'' ifadesi yerine uyarmak anlamındaki "avertir" filli ile İngilizcesi "to counsel" yerine yine uyarmak anlamındaki "to warn" fiili kullanılarak eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Doszt gibi szaná ojüt verirem.	Je vous averti en ami.	I warn you as a friend.

Bana darılmayasın, şaka ettim: Bu cümleyi Fransızcaya çevirirken yapısal çeviri yöntemi, İngilizceye çevirirken ise eklemleme yapılarak kaynak metinde olmayan "only" ifadesiyle eşdeğerlik sağlanmaya çalışılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Baná darilmaja szin sáka ettem.	Ne vous fâchez pas, j'ai badiné.	Don't be angry, I was only jesting.

İstediğime göre etmedi: Bu ifadeyi günümüzde de aynen kullanmak mümkündür. Kaynak dildeki "göre" ifadesi Fransızcada "comme" yani "gibi", İngilizcede "as"

yani "olarak" manasına gelebilecek kelimelerle karşılanmaya çalışılarak eğdeğerleri bulunmuştur.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Isztedighimi göre etmedi.	Il n'a pas agi comme j'ai voulu.	He has not acted as I wished.

İstanbul'a vardığım yok: Bu ifadeyi günümüzde biraz anlam değişmesine uğramış şekliyle kullanıyoruz. Fakat 19. yy. başlarında bu ifade "İstanbul'a varmışlığım yok / daha önce hiç gitmedim" manasında kullanılmaktaydı. Fransızcaya "Je n'ai jamais été à Constantinople", İngilizceye "I never was in Constantinople" şeklinde aktarımı yapılarak, "İstanbul'a daha önce hiç gitmedim" manasında eşdeğeri verilmiştir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Sztambolá vardigim jok.	Je n'ai jamais été à Constantinople.	I never was in Constantinople.

Bir ay geçti ben Türkçe yazmaya başlayalı: Bu ifadeyi günümüzde de aynen kullanmak mümkündür. Kaynak dildeki yapı ve özellikleri Fransızcada aynen korunarak yapısal çeviri yöntemine göre çeviri yapılmıştır. İngilizce aktarımında kaynak metinde olmayan "-den beri" anlamına gelen "since" ifadesi kullanılmış ve eğdeğeri bulunmuştur.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Bir áj getsti ben türktse jazmaja baslajali.	Il y a un mois que jai[j'ai] commencé à écrire en turc.	It is a month since I began to write turkish.

Bu iş elindedir: Bu ifade günümüzde çevirisi yapıldığı şekli ile "sana bağlı/senin elinde" şeklinde kullanılmamaktadır. "bu is" ifadesi Fransızcaya "cela", İngilizceye "that" şeklinde aktarılmıştır. "Elindedir." ifadesi Fransızcaya "dépendre de", İngilizceye "to depend uponthee" ifadeleriyle aktarılarak eşdeğerlik yöntemi uygulanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Bú is elinde der	Cela dépend de toi.	That depends uponthee.

Bana çok şey lazımdır: Bu cümleyi ilk bakışta Fransızcaya "j'ai besoin de beaucoup de choses", İngilizceye "I need many thing" şeklinde yapısal yöntemle de vermek mümkündür. Ancak çevirmen kendi insiyatifini kullanarak Fransızcasında ".. eksik" anlamındaki "Il manque .." yapısını kullanmıştır. İngilizcesinde ise ".. istiyorum" anlamında "I want .." yapısını kullanmıştır. Bu cümlenin çevirisinde de eşdeğerlik yöntemi ile bir aktarım yapıldığını görüyoruz.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Baná tsok séj lazim dir.	Il me manque beaucoup de choses.	I want a great many things.

Akçe kazanmasını bilir: Akçe Osmanlı imparatorluğu zamanında kullanılan para birimidir. Günümüzde bu ifadeyi "para kazanmasını bilir" diye söyleriz. Cümlenin Fransızcaya aktarımı sırasında "… yapmaya yetenekli" anlamında "Il est habille à…" yapısı kullanılarak bir eşdeğer kavram kullanılmıştır. İngilizcesinde yapısal yöntem kullanılarak, kaynak metne bağlı bir çeviri yapıldığı gözlemlenmektedir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Aktse kazan masziné bilir.	Il est habile à se procurer de l'argent.	He knows how to get money.

Bu işi başa çıkarmağa çalışırım: "Başa çıkarmak" deyimi günümüzde sıklıkla kullandığımız "başarmak", "sonlandırmak" ve "bitirmek" kelimeleri ile ifade edilmektedir. Bu cümlenin Fransızca çevirisinde eşdeğerlik yöntemi, İngilizcesinde ise kip değişiminden dolayı değişinim yöntemi kullanıldığını söyleyebiliriz.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Bú isi basá tsikarmaga tsaklisirim.	Je fais tout pour terminer cette affaire.	I would do any thing to put an end to this affair.

Olursa olsun: Bu ifade Fransızcaya "Soit comme ou voudra", İngilizceye "Be it as it will" Şeklinde aktarılarak bu dillerdeki esşdeğerliliği verilmeye çalışılmıştır. Bu

tür kültüre özgü kullanımların ifadesini tam aktarmak her zaman mümkün olmayabilir. Bazı durumlarda çevrilemezlik kuralınında karşımıza çıkması muhtemeldir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Olurszá olszun.	Soit comme ou voudra.	Be it as it will.

Kadir olduğuma kadar: Bu cümleyi "yapabildiğim kadar" şeklinde ifade edebiliriz. Fransızcaya çevirisinde birinci şahıs kullanmak yerine "impersonel / genel" bir ifadeyle "Autant qu'il sera possible" yani "mümkün olduğunca" İngilizceye çevirisinde birinci şahıs kullanmak yerine genel bir ifadeyle "As much as can be done" yani "mümkün olduğunca" diye aktarım yapılarak eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Kadir oldughumá kadar.	Autant qu'il sera possible.	As much as can be done.

Ne var ne yok: Bu cümlenin Fransızca çevirisini irdelediğimizde, kaynak metinden çıkarımlar yapıldığını fark ediyoruz. Çevirmen sadece cümlenin ilk iki kelimesini çevirerek "ne var?" "qu'est-ce qu'il y a?" eşdeğeirini vermek istemiştir. Ancak bu cümle verilmek istenen manayı tam karşılamamaktadır. Bu ifadeye daha uygun eşdeğer bulunabilir: "Quoi de neuf?". İngilizce çevirisinde "What is the matter?" "sorun ne / neyin var" manasındaki bir yapıyla eşdeğerlik yöntemi uygulanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Ne var ne jok.	Qu'est-ce qu'il y a?	What is the matter?

Adı fena çıkmıştır: "Adı çıkmak" deyimi Fransızcaya "avoir une mauvaise réputation" "kötü bir üne sahip olmak" ifadesiyle, İngilizceye "to have an ill name" "hasta bir adı var" ifadesiyle daha yalın bir şekilde eşdeğerlik verilmiştir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Adü fena tsikmistir.	Il a une mauvaise réputation.	He has an ill name.

Hayrını gör: Bu ifadenin Fransızca ve İngilizceye çevrilmesi tam bir eşdeğerlik örneğidir. Kaynak kültürdeki bu ifade hedef kültürdeki söyleniş biçimleri ile kullanılarak eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Kajdini gör.	Mêle-toi de tes affaires.	Mind yor own busines.

Hatırım için onlara bu suçu bağışla: Bu cümlenin güncel kullanımını "Hatırım için onların bu suçunu bağışla" diye ifade edebiliriz. Fransızcaya aktarımında "hatırım" kelimesi "l'amour de moi" ifadesi ile eşdeğeri verilmiştir. "Suç" kelimesi için de bir ifade verilmeyerek çıkarım yapılmıştır. İngilizce çevirisinde "this time" "bu sefer / kez" ifadesi ile eklemleme yapılmış, yine Fransızcasında olduğu gibi "suç" kelimesinin karşılığı verilmeyerek bir çıkarım yapılarak ifadenin eşdeğeri verilmiştir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Khatirim itsiün onlará bú szützü baghısla.	Cette fois pardonne leur pour l'amour de moi.	This time forgive her for my shake

Kendini çok taslar: Bu cümlenin Fransızcaya çevirisinde tersyüzleme yöntemi kullanılmış "taslamak" fiili "prétension" isim halinde bir ifadeyle karşılık bulmuştur. İngilizce çevirisinde kelimelerin yapısı ve yeri bozulmamış tıpkı / kopya çeviri yöntemi kullanılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Kendini tsok taslár.	İl a trop de prétensions.	He pretend to too much.

Kendi işini gör, elin işine karışma: Bu ifadenin Fransızca ve İngilizceye çevrilmesinde eşdeğerlik yöntemi kullanılmıştır. Kaynak kültürdeki bu ifade hedef kültürdeki söyleniş biçimleri ile kullanılarak eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Kendi isini gör; elin isiné karisma.	Occupe- toi de tes affaires, et non pas celles des autres.	Mind your own business and not that of others.

Ömrünüz çok ola:Yukarıdaki örnekte olduğu gibi ifadenin Fransızca ve İngilizceye çevrilmesinde eşdeğerlik yöntemi kullanılmıştır. Kaynak kültürdeki bu ifade hedef kültürdeki söyleniş biçimleri ile kullanılarak eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Ömrünüz tsok ola.	Dieu vous accorde une longue vie.	May Got Grant you a long life.

Allahtan umudum kesmem: Bu cümlenin Fransızca ve İngilizceye aktarımında değişinim yöntemi kullanılmıştır. Kaynak metindeki cümle olumsuz (negative) bir cümle, hedef dillere olumlu (affirmative) yapıda aktarılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Allahidn umudum keszmem.	Tout mon espoir est en dieu.	All my hopes rest upon God.

Akibet ölsek gerek: Bu cümlenin güncel kullanımına "sonumuz ölüm / Hepimiz bir gün öleceğiz." şeklinde örnek verebiliriz. Akıbet kelimesi Fransızcaya "à la fin", İngilizceye "at last" şeklinde aktarılmıştır. Cümlenin İngilizce çevirisine, açıklama amacıyla "hepimiz" anlamında "all together" ifadesi eklemlenerek eşdeğerlik verilmiştir.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Akibet ölszek gerek.	A la fin il faut mourir.	At last we must die all together.

Keyfimi çattım: Bu ifadenin Fransızca ve İngilizceye çevrilmesinde eşdeğerlik yöntemi kullanılmıştır. Kaynak kültürdeki bir ifadenin hedef kültürdeki ifade biçimleri yerli yerinde kullanılarak eşdeğerlik sağlanmıştır. "keyif çatmak" Fransızcaya "Je me suis un peu remis", İngilizceye "Ihave recovered a little" yani "biraz dinlendim" şeklinde aktarım yapılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Kefimi tsiatim.	Je me suis un peu remis.	I have recovered a little.

Bir görüşte onu sevdim: Bu cümle Fransızcaya "Je ne l'ai pas sitôt vue, que j'ai l'ai aimée" "Görür görmez onu sevdim", İngilizceye "No sooner I did see her, than I loved her" yani "Görür görmez onu sevdim" şeklinde aktarım yapılmıştır. Her iki dile aktarımında da "bir görüşte" ifadesinin çıkarım yöntemi uygulanarak çevrilmediğini gözlemlemekteyiz. Bu ifadenin Fransızca ve İngilizceye

çevrilmesinde eşdeğerlik yöntemi kullanılmıştır. Kaynak kültürdeki bu ifade hedef kültürdeki söyleniş biçimleri ile kullanılarak eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Bir görüste onú szevdim.	Je ne l'ai pas sitôt vue, que j'ai l'ai aimée.	No soonerI did see her, than I loved her.

Bu vilayetin havasına alışamadım: Bu cümlenin Fransızca ve İngilizceye aktarımında değişinim yöntemi kullanılmıştır. Kaynak metindeki cümle olumsuz (negative) bir cümle, hedef dillere olumlu (affirmative) yapıda aktarılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Bú vilajetin havasziná alisamadim.	L'air de ce pays était contraire à ma santé.	The air of this country was injurious to my health.

İyi alamet bu değil mi: Bu ifadeyi günümüzde de aynen kullanmak mümkündür. Kaynak dildeki yapı ve özellikler Fransızcada ve İngilizcede aynen korunarak yapısal çeviri yöntemine göre çeviri yapılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Eyi alámet bú dejilmi?	N'est-ce pas un bon signe?	Is this not a god sign?

Başım ağrır: Bu ifadenin Fransızca ve İngilizceye çevrilmesinde eşdeğerlik yöntemi kullanılmıştır. "başı ağrımak" ifadesi Fransızcaya "avoir mal à" kalıp ifadesiyle, İngilizceye "to have headach" ifadesiyle verilmiştir. Kaynak kültürdeki bu ifade hedef kültürdeki söyleniş biçimleri ile kullanılarak eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Basim aghirir.	J'ai mal à la tête.	I have head-ach.

Benden selam eyle: Bu cümlenin Fransızcaya çevrilmesinde yapısal çeviri yöntemi, İngilizceye çevirisindeeşdeğerlik yöntemi uygulanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Benden szelám ejle.	Saluez-le de ma part.	Make him my

		compliments.

Var git, başım ağrıtma: Bu ifadenin Fransızca ve İngilizceye çevrilmesinde eşdeğerlik yöntemi kullanılmıştır. "var git" ifadesi Fransızcaya "va-t'en", İngilizceye "get you gone" şeklinde, "birinin başını ağrıtmak" deyimi Fransızcaya "casser la tête", İngilizceye "to hurt head sb." ifadesiyle verilmiştir. Kaynak kültürdeki bu ifade, hedef kültürdeki söyleniş biçimleri kullanılarak eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Var, git basim aghritma.	Va-t'en, ne me casse pas la tête.	Get you gone, don't hurt my head.

Maşallah: Dinî terimlerden sıkça kullandığımız bu dua ifadesi Fransızcaya "Allah seni korusun" manasında "Dieu vous bénisse", İngilizceye yine "Allah seni korusun" manasında, "God bless you" şeklinde aktarım yapılmıştır. Kaynak kültürdeki bu ifade hedef kültürdeki söyleniş biçimleri ile kullanılarak eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Mas Alláh!	Dieu vous bénisse!	God bless you!

İnşallah: Yine bir önceki örneğimizde olduğu gibi dinî terimlerden sıkça kullandığımız bu dua ifadesi Fransızcaya "Plût à Dieu!", İngilizceye, "Would to God!" şeklinde aktarım yapılmıştır. Kaynak kültürdeki bu ifade hedef kültürdeki söyleniş biçimleri ile kullanılarak eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Ins' Alláh	Plût à Dieu!	Would to God!

Yüreğin varsa çık meydana: Bu ifadenin Fransızca ve İngilizceye çevrilmesinde eşdeğerlik yöntemi kullanılmıştır. "yüreğin varsa" ifadesi Fransızcaya "si vous en avez courrage", İngilizceye "it you have the courage" şeklinde aktarılmıştır. "çık meydana" ifadesi Fransızcaya "hasardez-le", İngilizceye "venture that" şeklinde aktarılmıştır. Böylece her iki dilde eşdeğerlik yöntemi ile bir çeviri yapılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Jurejin várisza, tsik	Hasardez-le, si vous en	Venture that, it you

mejdaná.	avez courrage.	have the courage.

Bulaşıktır hava: Bu ifadenin günümüzde söylemi "Hava bulanıyor." şeklindedir. "bulaşık" kelimesi Fransızcaya "couvert", İngilizceye "overcast" şeklinde aktarılarak her iki dilde eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Bulasiktir hava.	Le temps est couvert.	The sky is overcast.

Başına yazılı idi: Bu ifade günümüzde aynen kullanılabilir. Ama daha çok "Kaderi böyle idi." kullanımı yaygındır. "Başına yazılı" kelimesi "kader" manasında Fransızcaya ve İngilizceye sırasıyla "son destin / his destinity" şeklinde aktarılarak her iki dilde eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Basiná jazili idi.	Tel était son destin.	Such was his destiny.

Benim harcadığıma sen ne karışırsın: Bu ifadenin Fransızca ve İngilizceye çevrilmesinde eşdeğerlik yöntemi kullanılmıştır. "Benim harcadığıma" ifadesi Fransızcaya "si je dépense mon argent?", İngilizceye "if I spend my money" şeklinde aktarılmıştır. Her iki dile aktarım yapılırken kaynak metinde olmayan "para" "argent/money" ifadeleri ile eklemleme yapılmıştır. "Sen ne karışırsın." ifadesi Fransızcaya "que t'importe", İngilizceye "what is it to you" şeklinde eşdeğerlik yöntemi ile bir aktarım yapılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Benin hardzsadighima szen ne karisirszin?	Que t'importe, si je dépense mon argent?	What is it to you, if I spend my money.[?]

Bir ufak akçe bile benim üstümde bulunmaz: Bu ifadenin Fransızca ve İngilizceye çevrilmesinde eşdeğerlik ve uyarlama yöntemi kullanılmıştır. "akçe" kelimesi Fransızcaya "centime", İngilizceye "peny" şeklinde uyarlanarak aktarılmıştır. "bulunmaz" ifadesi Fransızcaya "je n'ai pas", İngilizceye "I have not" şeklinde aktarılmıştır. "üzerimde" ifadesi Fransızcaya "sur moi", İngilizceye "about me" şeklinde aktarılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce

Bir ufák aktse bile benim üszümde bulunmáz.	Je n'ai pas une seule centime sur moi.	I have not a peny about me.

Adı dilimin ucundadır: Bu ifadenin Fransızca ve İngilizceye çevrilmesinde eşdeğerlik yöntemi kullanılmıştır. "dilim" ifadesi Fransızcaya "la langue", İngilizceye "my langue" şeklinde aktarılmıştır. "bulunmakta" anlamındaki çekim eki "-dır" her iki dile "sahip olmak manasındaki "avoir / to have" şeklinde aktarılmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Adüdilimin udzsundá dir.	J'ai son nom au bout de la langue.	I have his name on the tip of my tongue.

Göynümce gidersen bahşiş alırsın: Cümlenin Fransızcaya ve İngilizceye aktarımında "gönül" kelimesi "satisfaction" kelimesi ile eşdeğerlik yöntemi kullanılarak aktarım yapılmıştır. "bahşiş alırsın" ifadesi Fransızcaya "je te régalerai", İngilizceye "I'll treat you" şeklinde aktarılarak eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Göjnümdze giderszen, baksis alirszin.	Si tu le feras à ma satisfaction, je te régalerai.	If you will act to my satisfaction, I'll treat you.

Allah size yardımcı olsun: Sıkça kullandığımız dinî terimlerden bu dua ifadesi Fransızcaya "Allah seninle olsun." manasında "Dieu vous accompagne", İngilizceye yine "Allah seninle olsun" manasında, "God be with you" şeklinde aktarım yapılmıştır. Kaynak kültürdeki bu ifade hedef kültürdeki söyleniş biçimleri ile kullanılarak eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Alláh szizi jardimdzsi olszún.	Dieu vous accompagne.	God be with you.

Şükür Allah: Yukarıdaki örneğin bir benzeri yine dinî terimlerden bu ifade Fransızcaya "Dieu soit loué", İngilizceye "God be praised" şeklinde aktarım yapılarak eşdeğerlik sağlanmıştır.

Türkçe	Fransızca	İngilizce
Siükür Alláh!	Dieu soit loué!	God be praised!

5. Sonuç

Bu çalışmada görülüyor ki Schroeder o günün şartlarında, Türkçenin güncel deyim ve ifadelerini Fransızca ve İngilizceye çevirirken eşdeğerlik yöntemine sıklıkla başvurmuştur. Zaman zaman değişinim, tersyüzleme, yapısal çeviri yöntemlerini gözlemlesek de deyimlerdeki kültürel ögelerin Fransız ve İngiliz kültürlerine aktarımında eşdeğerlik üzerinden gidilmiştir. Bu eşdeğerlikleri sağlarken eklemleme ve çıkarımlar da göze çarpmaktadır. Çevirmen dil hâkimiyeti, kültürü, yazın alışkanlıkları, beğenileri ile çevirisine estetik kimlik kazandırabilir. Bu çalışma ile yazar üç dile hâkimiyeti sayesinde yaptığı çevirilerle hedef kitleye kolay anlaşılabilir, kültürel öğelerle donatılmış bir yapıt sunmuştur. Vinay ve Darbelnet'in çeviri yöntemleri bu eserin basılmasından yüz yirmi yıl sonra kaleme aldığı düşünülürse eşdeğerlik kavramının çeviri tarihi boyunca çevirmenler tarafından kullanıldığını varsayabiliriz. *Grammaire Turque à l'Usage Des Français et Anglais* kitabından örneklerle vermeye çalıştığımız eşdeğerlik yöntemi çeviri çalışmalarının bir vazgeçilmezi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada eserin hazırlandığı yıllarda konuşulan Türkçede kullanılan kelimeler, sözcükbilim açısından kısa kısa tahlil edilmiştir. Türkçenin yabancılara öğretimi için hazırlanmış bu eser, özellikle o çağın en çok kullanılan dillerinde (Fransızca, İngilizce) yazılmıştır. Bu yapısı itibariyle kitap geniş bir kitleye hitap etmektedir. Çağının gereklerini karşılayacak yeterlilikte Türkçe öğretimi çalışmalarına yeterli katkı sunduğu da ifade edilebilir.

Kaynakça

Ateşman, E. (*2001*).Kültürel Farklardan Kaynaklanan Çeviri Sorunları ve Çözüm Önerileri. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, Cilt:*18 *Sayı:*2, ss. 29-35.

Bălăcescu, I. Stefanink , B. (2006). Traduction et différences culturelles, 15.1.2006 tarihinde http://www.fdlm.org/fle/article/326/traddiff.php adresinden erişildi.

Schroeder, G. (1835). Grammaire Turque À l'Usage Des Français et Anglais Contenant En Outre Une Collection d'Idiotisme, de Discours Familiers et Un Vocabulaire en Français,Turc, et Anglais, Leipsic: Otron Wigand, Libraire-Éditeur.

Timur Ağıldere, S. (2011). Fransızca-Türkçe Deyimler Sözlüğü, Ankara: Pegem-Akademi.

Vinay, J-P. Darbelnet, J. (1958).Stylistique Comparée du Français et de l´Anglais. Méthode de Traduction, Paris: Didier.

Yalçın, P. *(2003).* Jean-Louis Mattei'den Örneklerle Çeviride Kültürel Unsurlar Sorunu,*G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt : 23, Sayı : 1, ss. 47-58.*